

Repertoriumnummer 2023 / 503
Datum van uitspraak woensdag 25 januari 2023
Rolnummer 21/38/A

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Informatieblad C

Burgerlijke rechtbank van de Rechtbank van eerste aanleg Leuven

Kamer B3

VONNIS

Op tegenspraak

Aangeboden op
Niet te registreren

In de zaak van:

[REDACTED] vertegenwoordigd door het [REDACTED]
[REDACTED] met kantoren te [REDACTED]

appellante,
vertegenwoordigd door [REDACTED] advocaat te [REDACTED]

tegen

[REDACTED], [REDACTED], geboren te [REDACTED] op [REDACTED] en
[REDACTED], [REDACTED], geboren te [REDACTED] op [REDACTED], beiden wonende te
[REDACTED], [REDACTED]

geïntimeerden,
vertegenwoordigd door [REDACTED] advocaat te [REDACTED]

I. Procedure

De bepalingen van de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken werden nageleefd.

De rechtbank nam kennis van:

- een afschrift van het vonnis op 16 oktober 2020 uitgesproken door het vrederegerecht van het kanton Aarschot;
- het verzoekschrift tot hoger beroep dat namens de [REDACTED] werd neergelegd ter griffie op 11 januari 2021;
- de laatste¹ conclusies van partijen en de neergelegde stukken;
- de overige stukken van het rechtsplegingsdossier.

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 7 december 2022 en daarna in beraad genomen.

II. Feiten en de procedure voor de eerste rechter

1 [REDACTED] en [REDACTED] zijn eigenaar van de woning (met, en op grond) gelegen te [REDACTED], [REDACTED] (gekadastraerd onder sectie 1, nummers [REDACTED] en [REDACTED]. Zij zijn eveneens eigenaar van de rondom liggende percelen, gekadastraerd onder nummers [REDACTED] en [REDACTED]. Voorts pachten zij ook het aangrenzende perceel met nummer [REDACTED].

---

¹ Zie artikel 748bis Gerechtelijk Wetboek; Cass. 19 mei 2016, C.14.0301.N. Voor de [REDACTED] is dit de syntheseberoepsconclusie elektronisch ter griffie neergelegd op 15 juni 2022, voor [REDACTED] en [REDACTED] is dit de syntheseberoepsconclusie ter griffie neergelegd op 11 oktober 2022.

Volgens de Atlas der Buurtwegen loopt over het perceel 23/G2 de buurtweg met nummer 20 en over de percelen 122/H, 126/A, 130/A, 131/A, 132/A, 23/G2 en 23/H2 de buurtweg met nummer 38.

2 [REDACTED] en [REDACTED] namen herhaaldelijk contact met de [REDACTED] om deze buurtwegen officieel te laten afschaffen of verleggen, maar kregen steeds een afwijzende reactie.

Vervolgens gingen zij over tot dagvaarding van de [REDACTED] met de bedoeling om vast te laten stellen dat deze buurtwegen nooit deel hebben uitgemaakt van het openbaar domein en alleszins door een onbruik gedurende meer dan 30 jaar vervallen zijn.

De [REDACTED] betwist dit en wenst daarentegen dat de buurtwegen opengesteld worden.

3 [REDACTED] en [REDACTED] vorderden voor de eerste rechter het volgende:

“De vordering van concludenten ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Dienvolgens,

*** Nopens trage weg 38

In hoofdorde, voor recht te zeggen dat weg 38 zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen nooit deel heeft uitgemaakt van het openbaar domein;

In ondergeschikte orde, voor recht te zeggen dat weg 38 [voor de inwerkingtreding van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] reeds meer dan 30 jaar in onbruik is zodat de publiekelijke erfdienstbaarheid van doorgang, zijnde de voetweg, vervallen is door verjaring;

In uiterst ondergeschikte orde, gemeenteweg 38 [in toepassing van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] af te schaffen;

*** Nopens trage weg 20

In hoofdorde, voor recht te zeggen dat weg 20 zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen nooit deel heeft uitgemaakt van het openbaar domein;

In ondergeschikte orde, voor recht te zeggen dat weg 20 - voor zover deze gelegen is op het [REDACTED] van verzoekers - [voor de inwerkingtreding van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] reeds meer dan 30 jaar in onbruik is zodat de publiekelijke erfdienstbaarheid van doorgang, zijnde de buurtweg, vervallen is door verjaring;

*In uiterst ondergeschikte orde, gemeenteweg 20 [in toepassing van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] af te schaffen;
In laatste orde, de verlegging te bevelen van weg 20, met name dat deze vanaf het perceel 23G2 verder het tracé volgt van de reeds bestaande onverharde weg (holle weg);*

*** Nopens de tegenvordering van de ██████████

De vordering van ██████████ ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

*** In elk van hogervermelde gevallen

De kosten ten laste te leggen van de ██████████ waaronder de basisrechtsplegingsvergoeding van 1.140,00 EUR."

4 De ██████████ vorderde voor de eerste rechter het volgende:

"Rechtdoende op de HOOFDVORDERING:

Concluante vraagt de vordering van eisers onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren en te zeggen voor recht dat de publieke erfdienstbaarheid van doorgang op de trage wegen 20 en 38 gerespecteerd dient te worden.

Rechtdoende op de tegenvordering:

Concluante akte te verlenen van de door haar bij deze conclusie ingestelde tegenvordering.

Deze ontvankelijk en gegrond te verklaren, en dienvolgens eisers te veroordelen tot het open stellen van de gemeentewegen 20 en 38 onder verbeurte van een dwangsom van 100,00 € per dag dat eisers vanaf de 15de dag na betekening van het vonnis in gebreke blijft de gemeentewegen open te stellen.

Concluante vraagt om eisers te veroordelen tot de kosten van het geding."

5 De eerste rechter heeft bij vonnis op tegenspraak van 16 oktober 2020 als volgt beslist:

"De vrederechter :

- *verklaart de vordering van partijen ██████████ en ██████████ ontvankelijk en gegrond zoals hierna bepaald*
- *verklaart de tegeneis van de GEMEENTE TIELT-WINGE ontvankelijk, maar ongegrond*
- *zegt voor recht dat weg 38 en weg 20, zoals opgenomen in de atlas der buurtwegen van Houwaart nooit deel hebben uitgemaakt van het openbaar domein*

- veroordeelt de [REDACTED] tot betaling aan de FOD Financiën van € 50,00 rolrecht
- verwijst de [REDACTED] in de overige kosten van het geding
- vereffent de gerechtskosten voor partijen [REDACTED] en [REDACTED] op € 189,10 kosten dagvaarding met inbegrip van € 40,00 bijdragen fonds juridische tweedelijnsbijstand en op € 1.440,00 rechtsplegingsvergoeding en voor de [REDACTED] op € 0,00. ”

6 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 11 januari 2021, heeft de [REDACTED] hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de Vrederechter.

III. Vorderingen in hoger beroep

1 De [REDACTED] vordert in haar laatste conclusie het volgende:

“Appellante vraagt om haar hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren;

Dienvolgens het vonnis a quo te vernietigen en opnieuw recht te spreken;

In hoofdde, de oorspronkelijke vorderingen van geïntimeerden onontvankelijk te verklaren gelet op de onbevoegdheid en het gebrek aan rechtsmacht van het Vredegerecht sedert 1/9/2019;

In ondergeschikte orde, de oorspronkelijke vorderingen van geïntimeerden ongegrond te verklaren en dienvolgens te zeggen voor recht dat de publieke erfdiensbaarheid van doorgang op de trage wegen 20 en 38 dient gerespecteerd te worden;

Dienvolgens de door appellante oorspronkelijk ingestelde tegenvordering ontvankelijk en gegrond te verklaren;

Geïntimeerden te veroordelen tot het openstellen van de gemeentewegen 20 en 38 onder verbeurte van een dwangsom van 100,00 € per dag dat geïntimeerden vanaf de 15de dag na betekening van het vonnis van de beroepsrechter in gebreke bleven de gemeentewegen open te stellen;

Tenslotte geïntimeerden te veroordelen tot de kosten van het geding van beide aanleggen, inclusief het rolrecht in graad van beroep en de rechtsplegingsvergoedingen.

OMSTANDIGE OPGAVE DER KOSTEN:

Rolrecht:	50,00 €
Dagvaardingskosten:	229,10 €
Rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg:	1.440,00 €
Rechtsplegingsvergoeding hoger beroep:	1.440,00 €”

2 [REDACTED] en [REDACTED] vorderen in hun laatste conclusie het volgende:

“Het hoger beroep van appellant ontvankelijk doch ongegrond te verklaren en dienvolgens het vonnis a quo te bevestigen.

Derhalve de vordering van concludenten ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Dienvolgens,

*** Nopens trage weg 38

In hoofdorde, voor recht te zeggen dat weg 38 zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen nooit deel heeft uitgemaakt van het openbaar domein;

In ondergeschikte orde, voor recht te zeggen dat weg 38 [voor de inwerkingtreding van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] reeds meer dan 30 jaar in onbruik is zodat de publiekelijke erfdienstbaarheid van doorgang, zijnde de voetweg, vervallen is door verjaring;

In uiterst ondergeschikte orde, gemeenteweg 38 [in toepassing van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] af te schaffen;

*** Nopens trage weg 20

In hoofdorde, voor recht te zeggen dat weg 20 zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen nooit deel heeft uitgemaakt van het openbaar domein;

In ondergeschikte orde, voor recht te zeggen dat weg 20 - voor zover deze gelegen is op het perceel [REDACTED] van verzoekers - [voor de inwerkingtreding van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] reeds meer dan 30 jaar in onbruik is zodat de publiekelijke erfdienstbaarheid van doorgang, zijnde de buurtweg, vervallen is door verjaring;

In uiterst ondergeschikte orde, gemeenteweg 20 [in toepassing van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019] af te schaffen;

In laatste orde, de verlegging te bevelen van weg 20, met name dat deze vanaf het perceel 23G2 verder het tracé volgt van de reeds bestaande onverharde weg (holle weg);

*** Nopens de tegenvordering van de [REDACTED]

De vordering van [REDACTED] ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

*** Nopens de aanvullende vordering in graad van beroep van partijen [REDACTED]

Te bevelen dat de [REDACTED] (derhalve met inbegrip van de burgemeester en schepenen) zich dient te onthouden van het verspreiden van laster dan wel publiekelijke mededelingen dewelke rechtstreeks dan wel onrechtstreeks verwijzen naar één van beide concludenten. Aan dit aspect een dwangsom te koppelen van 2.000,00 EUR per inbreuk vermeerderd met 500,00 EUR per dag dat deze inbreuk publiekelijk consulteerbaar is.

Tevens te bevelen dat de [REDACTED] geen beslissingen mag nemen dewelke een afbreuk zouden doen aan de ratio van het tussen te komen vonnis – bv. de realisatie van een nieuwe gemeenteweg in toepassing van het decreet houdende de gemeentewegen d.d. 03.05.2019 over de percelen van concludenten (eigendom/gehuurd/gepacht). Aan dit aspect een dwangsom te koppelen van 15.000,00 EUR per inbreuk vermeerderd met 500,00 EUR per dag dat deze inbreuk stand houdt.

*** In elk van hogervermelde gevallen

De kosten ten laste te leggen van de [REDACTED] waaronder de basisrechtsplegingsvergoeding van 1.140,00 EUR per aanleg en 229,10 EUR aan dagvaardingskosten."

IV. Beoordeling

1 De ontvankelijkheid van het hoger beroep

Er werd geen akte van betekening neergelegd. Het hoger beroep van de [REDACTED] werd tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld.

Het hoger beroep van de [REDACTED] is ontvankelijk.

2 De gegrondheid van het hoger beroep – de vorderingen van partijen

2.1 Rechtsmacht

2.1.1 De [REDACTED] stelt in hoofdorde dat de eerste rechter de vordering van [REDACTED] en [REDACTED] ten onrechte ontvankelijk heeft verklaard. [REDACTED] en [REDACTED] zouden immers niet de vereiste stappen ondernomen hebben om een opheffing of verplaatsing van de trage wegen te bekomen en zich bovendien tot de verkeerde instantie, de vrederechter, gewend hebben. Er zou immers geen sprake zijn van een verzoekschrift ingediend bij de gemeenteraad, noch van een lopende administratieve procedure in de zin van de wet van 10 april 1841. De vrederechter zou daarom sinds september 2019 zonder rechtsmacht zijn om kennis te nemen van de vorderingen van [REDACTED] en [REDACTED].

2.1.2 [REDACTED] en [REDACTED] stellen dat de vrederechter alsnog bevoegd blijft om een verjaring vast te stellen die is ingetreden voor de inwerkintreding van het

Gemeentewegendecreet op 1 september 2019.

2.1.3 De eerste rechter heeft beslist dat de voor de inwerkingtreding van het decreet ingestelde *actio negatoria* met als voorwerp het bekomen van een declaratoir vonnis omtrent de vraag of een weg deel uitmaakt van het openbaar domein, nog steeds behoort tot de rechtsmacht van de overheidsrechter.

2.1.4 De vorderingen van [REDACTED] en [REDACTED] strekken ertoe vast te stellen dat de twee buurtwegen met nummer 20 en nummer 38 nooit tot het openbaar domein hebben behoord en in ieder geval reeds meer dan 30 jaar in onbruik zijn, zodat de publiekrechtelijke erfdiensbaarheid van doorgang vervallen is door verjaring. Deze buurtwegen zouden immers deels over de eigendommen van [REDACTED] en [REDACTED] lopen.

2.1.5 Met toepassing van artikel 591, 3° van het Gerechtelijk Wetboek is de vrederechter bevoegd voor geschillen inzake erfdiensbaarheden. Deze wettelijke bepaling, noch enige andere wettelijke bepaling, voorziet in een uitzondering voor een publiekrechtelijke erfdiensbaarheid van doorgang. Ook daarvoor is de vrederechter bijgevolg principieel bevoegd.

Het decreet van 23 mei 2019 houdende de gemeentewegen (het Gemeentewegendecreet) heeft de principiële wettelijke verankerde bevoegdheid van de vrederechter voor de behandeling van geschillen inzake erfdiensbaarheden, met inbegrip van publiekrechtelijke erfdiensbaarheden, niet onttrokken aan de rechterlijke macht, voor zover al zou worden aangenomen dat de decretale regelgever daartoe al (impliciet) bevoegd zou zijn geweest, wat betwistbaar lijkt te zijn.

Evenmin roept het bedoelde decreet een georganiseerd administratief beroep in het leven waarbij inzake een publiekrechtelijke erfdiensbaarheid van doorgang pas een beroep zou kunnen worden gedaan op de tussenkomst van de rechter na het doorlopen van een specifieke verplichte voorafgaande administratieve procedure.

Artikel 13, §4 van het Gemeentewegendecreet bepaalt voorts uitdrukkelijk wat volgt:

“§4. Als het dertigjarige gebruik door het publiek is vastgesteld in een uitvoerbare rechterlijke uitspraak, vloeien de verplichting tot de opmaak van een rooilijnplan en de vestiging van een publiek recht van doorgang rechtstreeks uit die uitspraak voort.”

Uit deze decretale bepaling kan worden afgeleid dat een gemeenteweg ook na de inwerkingtreding van het decreet van 23 mei 2019 houdende de gemeentewegen niet alleen het gevolg kan zijn van een beslissing van de gemeenteraad, maar eveneens van een rechterlijke beslissing.

Veder kunnen de gevolgen van een ingetreden bevrijdende verjaring niet teniet worden gedaan door de retroactieve toepassing van het Gemeentewegendecreet dat sedert haar inwerkingtreding op 1 september 2019 in artikel 14, §1 bepaalt dat een gemeenteweg niet langer kan verdwijnen door niet-gebruik, maar enkel door een bestuurlijke beslissing.

Krachtens artikel 1 van het Oud Burgerlijk Wetboek (nu artikel 1.2 van het Burgerlijk Wetboek) wordt een retroactieve toepassing van een nieuwe wettekst immers verhindert. De rechtbank kan bijgevolg nog steeds nagaan of de verjaring ten gevolge van het dertigjarig onbruik heeft plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van het Gemeentewegendecreet op 1 september 2019. Verworven verjaringen blijven verworven.

De vorderingen van [REDACTED] en [REDACTED] houden in dat de rechter zich ook zou uitspreken over het dertigjarig gebruik of onbruik door het publiek. Indien de rechter het dertigjarige gebruik zou vaststellen, zou de vestiging van het publiek recht van doorgang rechtstreeks uit dat vonnis voortvloeien, zodat de rechter zich in dat geval eveneens zou kunnen uitspreken over eventuele handhavingsmaatregelen met het oog op het behoud en het opnieuw open stellen van de weg. Indien hij het dertigjarige onbruik zou vaststellen, kan aan de voor de inwerkingtreding van het decreet verworven bevrijdende verjaring geen afbreuk gedaan worden.

Gelet op al wat voorafgaat, is er geen reden om aan te nemen dat deze rechtbank niet over de vereiste rechtsmacht zou beschikken om de vorderingen van [REDACTED] en [REDACTED] te beoordelen.

2.2 Beoordeling ten gronde

2.2.1 Bestaan van buurtwegen nummer 20 en 38

2.2.1.1 De wegen die het voorwerp uitmaken van de betwisting zijn aangegeven op de Atlas der Buurtwegen als 'chemin' nummer 20 en 'sentier' nummer 38. Volgens de Atlas der Buurtwegen lopen buurtwegen nummer 20 en 38 over percelen die thans eigendom zijn van [REDACTED] en [REDACTED].

Volgens [REDACTED] en [REDACTED] dienen deze buurtwegen niet tot openbaar gebruik. Zij stellen dat buurtwegen nummer 20 en 38 nooit deel hebben uitgemaakt van het openbaar domein en in ieder geval door reeds meer dan 30 jaar in onbruik zijn, zodat de publiekrechtelijke erfdiensbaarheid van doorgang vervallen is door verjaring.

De [REDACTED] betwist dit. Zij stelt dat deze nog steeds tot het publiek gebruik dienen. Deze buurtwegen zouden dus nog steeds als publiekrechtelijke erfdiensbaarheid van doorgang rusten op percelen die eigendom zijn van [REDACTED] en [REDACTED].

De rechtbank stelt vast dat [REDACTED] en [REDACTED] de term 'openbaar domein' hanteren. Er bestaat echter geen betwisting tussen partijen over het feit dat de bedding van de in het geschil zijnde buurtwegen, namelijk de hiervoor vernoemde percelen, eigendom zijn van [REDACTED] en [REDACTED]. Bijgevolg kan enkel sprake zijn van een publiekrechtelijke erfdiensbaarheid van doorgang, en niet van openbaar domein. Openbare domeingoederen zijn immers eigendom van een overheid.

2.2.1.2 Het volstaat niet dat een weg opgenomen is in de Atlas der Buurtwegen (opgemaakt in de periode 1843-1845), opdat deze weg een openbare weg zou zijn. Daartoe

is tevens vereist dat de weg effectief in gebruik genomen werd, dat hij door het publiek gebruikt werd.

Uit het feit dat buurtwegen nummer 20 en 38, waarvan de bedding geen eigendom is van de [REDACTED] opgenomen werd in de Atlas der Buurtwegen (1843-1845), kan evenwel een vermoeden worden afgeleid dat deze weg, voordat hij opgenomen werd in de Atlas der Buurtwegen, gebruikt werd door het publiek. De rechtbank ziet niet in waarom een weg, waarvan de bedding geen eigendom is van de [REDACTED] anders in de Atlas der Buurtwegen zou zijn opgenomen.

2.2.1.3 Bijkomende vermoedens van het publiek karakter van buurtweg nummer 38 bij, en na, opname in de Atlas der Buurtwegen zijn het gegeven dat:

- deze buurtweg verschillende openbare wegen met elkaar verbindt, zijnde de buurtweg nummer 20 en de Houwaartsebergweg;
- het tracé van deze buurtweg (zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen) wordt weergegeven door middel van een stippellijn op stafkaarten van het Belgische leger van 1930 en 1969².

2.2.1.4 Voor wat betreft buurtweg nummer 20 dient de rechtbank echter vast te stellen dat het originele tracé, zoals weergegeven in de Atlas der Buurtwegen, op geen enkele bijgebrachte kaart of luchtfoto duidelijk te zien is. Volgens de Atlas der Buurtwegen maakt het pad eerst een weg in rechte lijn naar de noordelijke kant (richting de Wijngaardstraat) en daarna een knik naar links, iets ten noorden van het kruispunt van buurtweg nummer 20 met buurtweg nummer 38, om vervolgens opnieuw in een rechte lijn en in een schuine hoek aansluiting te vinden met buurtweg nummer 9, hetzij de huidige Wijngaardstraat.

De rechtbank stelt daarentegen op grond van de bijgebrachte stafkaarten en luchtfoto's, waarvan de oudste dateert van 1930, vast dat er een andere, holle, weg op die plaats loodrecht start vanuit de Wijngaardstraat, vervolgens een scherpe bocht naar links en rechts maakt en vervolgens weer in rechte lijn verder gaat in het bestaande rechte tracé van buurtweg 20. De weg maakt in het noordelijke gedeelte als het ware een 'S'-beweging. Op de bijgebrachte stafkaarten en luchtfoto's is geen stippellijn, pad of andere aanduiding te zien die overeenstemt met het tracé van buurtweg nummer 20 zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen, maar wel steeds deze holle weg.

Hieruit leidt de rechtbank af dat sinds het bestaan van de holle weg, het oorspronkelijke tracé van de buurtweg nummer 20, in onbruik geraakt is. Het is daarbij irrelevant of de holle weg een zelfstandige weg betreft, dan wel als een verlegging van buurtweg nummer 20 wordt beschouwd. Voor zover deze holle weg als een verlegging van buurtweg nummer 20 kan worden beschouwd, komt deze constellatie van de buurtweg in het geheel niet overeen met het tracé van de buurtweg nummer 20, zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen. Het openbaar gebruik waardoor een buurtweg het karakter van een openbare

---

² Stukken 14, 15 en 16 van Karline Vangoldsenhoven en Jan Maes

weg kan verkrijgen na opname in de Atlas der Buurtwegen, of desgevallend reeds had verkregen bij opname in de Atlas der Buurtwegen, veronderstelt nochtans het gebruik van de buurtweg volgens het tracé bepaald in de Atlas der Buurtwegen.

De enkele vermelding van de buurtweg in de Atlas der Buurtwegen is onvoldoende om te kunnen besluiten tot een effectieve verdere ingebruikname door het publiek van dit tracé in de daaropvolgende jaren en decennia, noch tot een voorafgaand publiek gebruik gedurende minstens 30 jaar.

Het is bijgevolg niet naar genoegen bewezen dat het originele tracé van buurtweg nummer 20, zoals weergegeven in de Atlas der Buurtwegen, en voor wat betreft het gedeelte waarvan de bedding toebehoort aan [REDACTED] en [REDACTED] effectief door het publiek in gebruik genomen werd en het karakter van een openbare weg verkreeg.

2.2.1.5 Voor wat betreft buurtweg nummer 38 is daarentegen naar het oordeel van de rechtbank op basis van het geheel van de hiervoor weergegeven bewijselementen naar genoegen van recht bewezen dat deze buurtweg, zoals opgenomen in de Atlas der Buurtwegen, effectief in gebruik genomen werd en door het publiek gebruikt werd en dit vanaf de opname in de Atlas der Buurtwegen tot minstens het begin van de tweede helft van de 20^e eeuw.

Door dit publiek gebruik gedurende meer dan 20 jaar vanaf opname in de Atlas der Buurtwegen (artikel 10 van de wet op de buurtwegen *juncto* artikel 2265 van het Oud Burgerlijk Wetboek) is de rechtbank van oordeel dat de buurtweg nummer 38 het karakter van een openbare weg verkreeg.

2.2.2 Actueel bestaan van buurtwegen nummer 38

2.2.2.1 De vraag stelt zich vervolgens of buurtweg nummer 38, op het moment dat [REDACTED] en [REDACTED] hun vordering hebben ingesteld tegen de [REDACTED] [REDACTED] namelijk op 28 juni 2019, nog een actueel karakter had. Onder het gemeentewegendecreet kan een buurtweg/gemeenteweg immers niet meer verjaren door onbruik, maar een verworven verjaring blijft daarentegen verworven (zie ook hoger).

2.2.2.2 Overeenkomstig artikel 12 van de wet op de buurtwegen (van 10 april 1841) zijn buurtwegen niet vatbaar voor verjaring zolang ze dienen tot het openbaar gebruik. Wanneer een buurtweg niet meer dient tot het openbaar gebruik, is een buurtweg vatbaar voor verjaring. De verjaring loopt vanaf het tijdstip waarop de buurtweg volledig in onbruik is. Of een buurtweg nog openbaar gebruikt wordt, is een feitenkwestie en staat los van enige beslissing van de overheid.

Het is aan de partij die aanvoert dat de buurtweg waarvan de bedding/bodem haar toebehoort, tenietgegaan is doordat die weg gedurende 30 jaar niet tot het openbaar gebruik heeft gediend, om dat feit te bewijzen. Het komt dus aan [REDACTED] en [REDACTED] toe om het bewijs te leveren van een volledige afwezigheid van openbaar gebruik gedurende een periode van minstens 30 jaar, voor de inleidende dagvaarding van 28 juni 2019.

Om te kunnen spreken van een in onbruik geraakte buurtweg moet het bewijs geleverd worden dat er van bij de aanvang van de verjaringstermijn en dit gedurende 30 jaar zelfs geen sprake was van een toevallige en enkele overgang, wat volstaat om de verjaring af te wenden en als voldoende wordt beschouwd om te spreken van een openbaar gebruik. De uitdoving van een buurtweg wordt bijgevolg zeer restrictief ingevuld. Dit veronderstelt dat het publiek er op geen enkele manier – ook niet geïsoleerd en sporadisch – gebruik van maakt. Het is bijgevolg niet noodzakelijk dat er een gewoonlijke overgang is door het publiek dan wel een occasioneel openbaar gebruik. Het feit dat een buurtweg in de dertigjarige periode een enkele keer openbaar gebruikt werd, volstaat dus in beginsel om de verjaring af te wenden.³

2.2.2.3 [redacted] en [redacted] stellen zich te kunnen beroepen op verjaring, waardoor de als erfdienstbaarheid gevestigde buurtweg met nummer 38 door dertigjarig onbruik teniet is gegaan.

Zij brengen in hun stukkenbundel verschillende kaarten en luchtfoto's bij. De rechtbank stelt vast dat de buurtweg met nummer 38 niet meer zichtbaar is op de stafkaart van het Belgische leger van 1976-1977⁴. Deze weg was op de voorgaande stafkaarten van 1930 en 1969, die hiervoor vermeld werden, nochtans wel zichtbaar door middel van een stippellijn.

De luchtfoto's zijn daarentegen onvoldoende duidelijk en precies om hieruit het gebruik of onbruik van het pad te kunnen afleiden, en zijn dus geen nuttige bewijselementen.

Uit een uittreksel van de [redacted] blijkt verder dat [redacted] zelf de buurtweg als gesloten beschouwde, vermits zij stelt dat de weg 'geopend' moet worden.⁵ Ook naar aanleiding van de aankoop van de woning van [redacted] en [redacted] meldde de [redacted] in haar stedenbouwkundige inlichtingen dat zij er geen kennis van had dat een buurtweg, als erfdienstbaarheid van openbaar nut, op het onroerend goed rustte.⁶

Uit wat voorafgaat leidt de rechtbank af dat buurtweg nummer 38 minstens vanaf de periode 1976-1977 geen openbare weg (meer) was. Het feit dat deze buurtweg zou gewijzigd zijn in de Atlas der Buurtwegen op 26 februari 1966, doet hieraan geen afbreuk. Deze wijziging bevestigt het bestaan en publiek gebruik van buurtweg nummer 38, minstens in 1966, maar zegt uiteraard niets over het gebruik/onbruik ervan sinds de periode 1976-1977.

2.2.2.4 De argumentatie van de [redacted] leidt niet tot een ander besluit:

- Uit het gegeven dat er van buurtweg nummer 38 (net als buurtweg nummer 20) geen melding werd gemaakt in het provinciale pilootproject tot heropening van de buurt- en voetwegen (waarop de [redacted] intekende bij

³ Zie nuttig: Cass. 15 november 2010, AR C.10.0165.F; Cass. 13 januari 1994, AR 9551, Arr.Cass. 1994, 25

⁴ Stukken 16 en 28 van [redacted] en [redacted]

⁵ Stuk 23 van [redacted] en [redacted]

⁶ Stuk 21 van [redacted] en [redacted]

Daarnaast kan in het algemeen nog verwezen worden naar de stelling van de [REDACTED] in haar conclusie in de procedure met rolnummer 17A352 voor het vrederecht van het kanton Aarschot (procedure tussen [REDACTED] als eiser en de [REDACTED] als verweerster, en met (onder andere) [REDACTED] en [REDACTED] als vrijwillig tussenkomende partijen) dat zij overgegaan is tot stilzwijgende desaffectatie van onder meer buurtweg 38 en de eigendommen van de aangelanden zijn bevrijd van enige publiekrechtelijke erfdienstbaarheid.⁸

2.2.2.5 Om voormelde redenen is de rechtbank van oordeel dat bewezen is dat buurtweg nummer 38, voor wat betreft het gedeelte waarvan de bedding toebehoort aan [REDACTED] en [REDACTED] minstens sinds de periode 1976-1977 niet meer publiek gebruikt werd volgens het tracé in de Atlas der Buurtwegen, en de publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang ingevolge bevrijdende verjaring (publiek onbruik gedurende minstens 30 jaar) is teniet gegaan.

2.2.3 Tegenvordering tot het openstellen van de buurtwegen met nummer 20 en 38

2.2.3.1 De [REDACTED] vordert bij wijze van tegenvordering dat de buurtwegen met nummer 20 en 38, gelegen op de percelen van [REDACTED] en [REDACTED] worden opengesteld onder verbeurte van een dwangsom.

2.2.3.2 Vermits het historisch bestaan van de buurtweg nummer 20 niet bewezen werd verklaard en het dertigjarige publiek onbruik van de buurtweg nummer 38 werd vastgesteld, zodat de publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang teloor is gegaan door verjaring, is deze vordering ongegrond.

2.2.4 Aanvullende vorderingen

2.2.4.1 [REDACTED] en [REDACTED] vorderen ten slotte te bevelen dat de [REDACTED] zich dient te onthouden van het verspreiden van laster dan wel publiekelijke mededelingen dewelke rechtstreeks dan wel onrechtstreeks verwijzen naar één van hen beide en hieraan een dwangsom te koppelen per inbreuk, alsook te bevelen dat de [REDACTED] geen beslissingen mag nemen die afbreuk zouden doen aan de ratio van het tussen te komen vonnis en hieraan eveneens een dwangsom te koppelen.

2.2.4.2 De [REDACTED] formuleert geen concreet verweer tegen deze vorderingen.

2.2.4.3 De rechtbank is van oordeel dat beide vorderingen voorbarig zijn. [REDACTED] en [REDACTED] brengen een online artikel van de website van [REDACTED] bij waarin de houten afsluiting in uitvoering van het vonnis van de vrederechter ter sprake komt. De rechtbank stelt vast dat dit artikel kadert in de gemeentepolitiek van [REDACTED] en [REDACTED] daarin een rol speelt als afdelingsvoorzitter van [REDACTED]. Gelet op de context van dit artikel, alsook het feit dat het thans beperkt blijft, is de rechtbank van oordeel dat er geen sprake is van een foutieve gedraging in hoofde van de (organen van) [REDACTED].

⁸ Stuk 3 van [REDACTED] en [REDACTED], pagina 29

██████ Ten slotte blijkt thans nergens uit dat de ██████████ onderhavig vonnis niet zou respecteren.

De rechtbank wijst deze vorderingen af als ongegrond.

3 De gedingkosten

3.1 De ██████████ moet, als de in het ongelijk gestelde partij, de gedingkosten in beide aanleggen dragen.

3.2 De rechtbank bevestigt het bestreden vonnis voor wat betreft de gedingkosten in eerste aanleg. De eerste rechter heeft deze gedingkosten correct vastgesteld.

3.3 De gedingkosten in aanleg van hoger beroep hoeven voor de ██████████ niet te worden vastgesteld omdat zij te haren laste blijven en worden voor ██████████ en ██████████ vastgesteld op 1.140,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

3.4 De rechtbank veroordeelt verder de ██████████ tot betaling aan de Belgische Staat van het rolrecht van 165,00 euro voor de procedure in aanleg van hoger beroep.

V. Beslissing

De rechtbank doet uitspraak na tegenspraak en in aanleg van hoger beroep.

- Het hoger beroep van de ██████████ is ontvankelijk en als volgt geground.
- De rechtbank hervormt het bestreden vonnis als volgt:
  - o De rechtbank zegt voor recht dat het bestaan van buurtweg nummer 20 volgens het tracé in de Atlas der Buurtwegen, voor wat betreft het gedeelte waarvan de bedding toebehoort aan ██████████ en ██████████, niet bewezen is.
  - o De rechtbank zegt voor recht dat buurtweg nummer 38 volgens het tracé in de Atlas der Buurtwegen, voor wat betreft het gedeelte waarvan de bedding toebehoort aan ██████████ en ██████████, minstens sinds de periode 1976-1977 niet meer publiek gebruikt werd en de publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang ingevolge bevrijdende verjaring teniet is gegaan.
- De rechtbank bevestigt voor het overige het bestreden vonnis.
- De aanvullende vorderingen van ██████████ en ██████████ zijn ontvankelijk, maar ongegrond.

- De rechtbank veroordeelt de **GEMEENTE TIELT-WINGE** bijkomend tot betaling van de gedingkosten in aanleg van hoger beroep. Deze kosten hoeven voor de **GEMEENTE TIELT-WINGE** niet te worden vastgesteld omdat zij te haren laste blijven en worden voor **Marine VANGOIDSSENHOVEN** en **Jan MAES** vastgesteld op 1.140,00 euro rechtsplegingsvergoeding.
- De rechtbank veroordeelt de **GEMEENTE TIELT-WINGE** tot betaling aan de BELGISCHE STAAT van het rolrecht van 165,00 euro voor de procedure in hoger beroep.

Dit vonnis werd uitgesproken in de openbare zitting van **kamer B3** van de rechtbank van eerste aanleg Leuven op **woensdag 25 januari 2023**.

Waar zitting namen:

ARENT DE DAPPER, rechter

DANIELLE DE COSTER, griffier

DANIELLE DE COSTER

ARENT-DE DAPPER